

Agroekologian mahdollisuudet: SEAMK osana eurooppalaista kumppanuutta

29.12.2025

Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK) osallistuu laajaan eurooppalaiseen Agroecology Partnership -hankkeeseen vuosina 2024–2030 (Agroecology Partnership, n.d.). Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 300 miljoonaa euroa, ja siihen osallistuu 26 Euroopan maata sekä yli 70 partneriorganisaatiota. Tavoitteena on vauhdittaa agroekologisten viljelyjärjestelmien käyttöönottoa ja kehittää kestäviä ratkaisuja maatalouden ja ruokajärjestelmien uudistamiseen koko Euroopassa.

Agroekologia ja sen tavoitteet

Agroekologian historiallisena lähtökohtana ovat pelto-, maatila- ja agroekosysteemin tason periaatteet, toiminta ja vaikutukset ympäristöön (Wezel ym. 2020). 2000-luvulta lähtien ulottuvuudeksi on laajentunut koko ruokajärjestelmä. Kehityksen seurauksena agroekologia on kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa yhdistyvät ekologiset periaatteet, käytännön viljelymenetelmät ja yhteiskunnallinen muutos (Wezel ym. 2020, Dushyant et al., 2024; Canfield, 2025). Agroekologia huomioi ekologisen, taloudellisen ja sosiaalisen kestävyyden. Agroekologia voidaan nähdä sekä viljelymenetelmänä että yhteiskunnallisena liikkeenä, joka pyrkii muuttamaan ruokajärjestelmiä oikeudenmukaisemmiksi ja ympäristöystävällisemmiksi (Dushyant et al., 2024; Canfield, 2025). Keskeisiä ekologisia periaatteita ovat paikallisten uusiutuvien resurssien käyttö ja ravinteiden kierrätys, joihin kytkeytyy tavoite vähentää riippuvuutta ostopanoksista ja parantaa omavaraisuutta (Wezel ym. 2020). Maan kasvukunnon, eläinten

terveyden ja hyvinvoinnin sekä agroekologisen monimuotoisuuden ylläpitäminen lisää resilienssiä. Tavoitteena on myös lisätä ja hyödyntää agroekosysteemin eri osien (kasvit, eläimet, puut, maaperä ja vesi) välisiä positiivisia yhdysvaikutuksia. Yhteiskunnallisia periaatteita ovat oikeudenmukaisuus, paikallisten ja vaihtoehtoisten ruuan jakeluverkkojen kehittäminen ja mahdollisuus osallistua päätöksen tekoon. Toiminnan tasolla agroekologia tarkoittaa sekä tieteellistä tutkimusta että käytännön ratkaisuja (Canfield, 2025). Sosiaalisena aspektina korostuu yhteisöllinen oppiminen ja tiedon jakaminen erityisesti paikallisella tasolla. Agroekologian yhdistettynä päätavoitteena on uudistaa ruokajärjestelmät niin, että ne tuottavat riittävästi ravintoa kestävästi, ympäristöä vaarantamatta ja ihmisarvoista toimeentuloa tarjoten (Canfield, 2025). Lisäksi agroekologia tukee pienviljelijöiden asemaa ja omavaraisuutta ja parantaa maaseudun taloudellista vakautta (Terán-Samaniego et al., 2025; Canfield, 2025).

Agroekologian ajankohtaisuus

Maatalouden toimintatavat ovat johtaneet laajaan biodiversiteetin vähenemiseen ja maaperän köyhtymiseen, kun taas agroekologiset järjestelmät ovat osoittautuneet kestävämmiksi ja resiliensseiksi sään ääri-ilmiöitä vastaan (Dushyant et al., 2024, Walthall, et al., 2024). Agroekologian merkitys korostuu erityisesti ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden hupenemisen ja ruokaturvan haasteiden vuoksi (Walthall et al., 2024; Canfield, 2025). Agroekologiset käytännöt, kuten monipuolinen viljely, luonnonmukainen tuholaistorjunta ja resurssien kierrätys, parantavat maaperän terveyttä, lisäävät ilmastonkestävyyttä ja tukevat viljelijöiden toimeentuloa (Dushyant et al., 2024; Canfield, 2025).

Agroekologia EU-politiikassa

Euroopan unionin tasolla agroekologia on noussut keskeiseksi käsitteeksi kestävän ruokajärjestelmän rakentamisessa ja ilmasto- ja ekosysteemikriisin ratkaisussa (Walthall et al., 2024, Canfield, 2025). Agroekologian laajamittainen käyttöönotto vaatii sekä paikallisia että laajoja järjestelmätason ratkaisuja (Ewert et al., 2023). EU:n vihreän kehityksen ohjelma, Pellolta pöytään -strategia ja biodiversiteettistrategia asettavat tavoitteita, jotka perustuvat agroekologian periaatteisiin: esimerkiksi torjunta-aineiden käytön puolittaminen, keinolannoitteiden käytön vähentäminen ja luomuviljelyn lisääminen. Uudistunut yhteinen maatalouspolitiikka (CAP) tukee viljelijöitä ekosysteemipalveluista ja kannustaa siirtymään kestävämpiin viljelytapoihin. EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelmassa on käynnistetty Agroecology Partnership -yhteistyö, jossa luodaan verkosto agroekologisia Living Lab -kenttähankkeita eri maissa.

SEAMKin rooli ja osallistuminen hankkeessa

SEAMK toimii Agroecology Partnership -hankkeessa agroekologisena Living Labina, jossa yhdistyvät tutkimus, opetus ja käytännön kehittäminen. SEAMK osallistuu työpajojen ja pilottikokeilujen järjestämiseen yhteistyössä alueen maatilojen, tutkijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Työpajoissa kehitetään ja testataan uusia viljelymenetelmiä, jotka perustuvat kiertotalouteen, maaperän ja biodiversiteetin

vaalimiseen sekä paikallisten ruokajärjestelmien kehittämiseen. SEAMKin osallistumisen motivaationa on tuoda kansainvälistä osaamista ja uusia ratkaisuja Etelä-Pohjanmaan maatalouteen sekä vahvistaa alueen elinvoimaa ja kestävyyttä. SEAMKin Agroecology Food Lab -toimintamalli yhdistää maatalousalan opetuksen, tutkimushankkeet ja alueen maatilat. Käytännössä SEAMK tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten pilottitilojen kanssa, joissa testataan uusia kestäviä viljelymenetelmiä. SEAMKin vahvuuksia ovat mm. kiertotalouden periaatteiden hyödyntäminen, maaperän ja biodiversiteetin vaaliminen sekä paikallisten ruokajärjestelmien kehittäminen

Hyödyt kansallisesti, alueellisesti ja SEAMKille

Hankkeen kautta Suomi ja Etelä-Pohjanmaa saavat käyttöönsä uusinta tutkimustietoa ja innovaatioita kestävän maatalouden kehittämiseen. Alueellinen yhteistyö ja verkostoituminen eurooppalaisten toimijoiden kanssa tuovat uusia mahdollisuuksia maaseudun kehittämiseen ja ruokajärjestelmien uudistamiseen. SEAMKille osallistuminen tarjoaa näkyvyyttä, osaamisen vahvistamista ja mahdollisuuden olla mukana ratkaisemassa globaaleja haasteita paikallisella tasolla. Agroekologian edistäminen tukee sekä kansallisia ilmasto- ja ympäristötavoitteita että SEAMKin strategisia painopisteitä kestävän kehityksen ja innovaatiotoiminnan saralla

Kuva 1: Agroecology Partnership-hankkeen aloituskokous Bordeaux:ssa Ranskassa lokakuussa 2025 (Suvi Karirinne, 2025).

Suvi Karirinne
TKI-erityisasiantuntija
tutkimusryhmän vetäjä (Muutoskykyiset maatalous- ja energiaratkaisut) **Teija Rönkä**
lehtori **Taru Mäki**
TKI-päällikkö **Anu Palomäki**
projektisalkkuvastaava ja projektipäällikkö Kirjoittajat ovat Agroecological Pertnership-hankkeeseen osallistuvia asiantuntijoita.

Lähteet

Agroecology Partnership. (n.d.). Agroecology Partnership. viitattu 18.12.2025, osoitteesta https://www.agroecologypartnership.eu/ Canfield, M. C. (2025). Law and Agroecology. *Annual Review of Law and Social Science, 21*, 1–20. https://doi.org/10.1146/annurev-lawsocsci-061824-073903 Dushyant, Sharma, K., Roy, S., Rooma, K. M., Mahan, N., et al. (2024). Principles and Applications of Agroecology: A Review. *Journal of Scientific Research and Reports, 30*(5), 1–15. https://doi.org/10.9734/jsrr/2024/v30i52002 Ewert, F., Baatz, R., & Finger, R. (2023). Agroecology for a Sustainable Agriculture and Food System: From Local Solutions to Large-Scale Adoption. *Annual Review of Resource Economics, 15*, 443–464. https://doi.org/10.1146/annurev-resource-102422-090105 Fiore, V., Borrello, M., Carlucci, D., Giannoccaro, G., Russo, S., et al. (2024). The socio-economic issues of agroecology: A scoping review. *Agricultural and Food Economics, 12*, 18. https://doi.org/10.1186/s40100-024-00311-z Prost, L., Martin, G., Ballot, R., Benoit, M., Bergez, J.-E., et al. (2023). Key research challenges to supporting farm transitions to agroecology in advanced economies: A review. *Agronomy for Sustainable Development, 43*, 8. https://doi.org/10.1007/s13593-022-00855-8 Terán-Samaniego, K., Robles Parra, J. M., Vargas-Arispuro, I., Martínez-Téllez, M. Á., Garza Lagler, M. C., et al. (2025). Agroecology and Sustainable Agriculture: Conceptual Challenges and Opportunities—A Systematic Literature Review. *Sustainability, 17*(5), 1805. https://doi.org/10.3390/su17051805 Walthall, B., Vicente-Vicente, J.-L., Friedrich, J., Piorr, A., López García, D., et al. (2024). Complementing or co-opting? Applying an integrative framework to assess the transformative capacity of approaches that make use of the term agroecology. *Environmental Science & Policy, 150*, 103748. https://doi.org/10.1016/j.envsci.2024.103748 Wezel, A., Herren, B.G., Kerr, R.B. et al (2020). Agroecological principles and elements and their implications for transitioning to sustainable food systems. A review. Agron. Sustain. Dev. 40, 40. https://doi.org/10.1007/s13593-020-00646-z